

جنبه‌های پزشکی، بهداشتی و اجتماعی HIV/AIDS

گزارش بررسی آلودگی به HIV در معتادان داوطلب

فهرست مطالب ضمیمه ۱ / دکتر محمدرضا سعیدی و همکاران

۲۹۱	مقدمه:
۲۹۱	بررسی وضعیت اعتیاد:
۲۹۱	اطلاعات کلی:
۲۹۱	توزیع جنسی:
۲۹۱	گروه‌های سنی:
۲۹۲	نمودار ۱- درصد مثبت شدن تست HIV در گروه‌های مختلف جنسی معتادان داوطلب
۲۹۲	نمودار ۲- توزیع سنی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری کرمانشاه
۲۹۲	نمودار ۳- درصد مثبت شدن تست HIV در گروه‌های مختلف سنی معتادان داوطلب
۲۹۳	وضعیت تاهل:
۲۹۳	جدول ۱- وضعیت تاهل در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری کرمانشاه
۲۹۳	مطلقه
۲۹۳	وضعیت تحصیلی:
۲۹۳	نمودار ۴- وضعیت تحصیلی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری کرمانشاه
۲۹۴	نمودار ۵- درصد مثبت شدن تست HIV بر اساس وضعیت تحصیلی معتادان داوطلب
۲۹۴	روش مصرف مواد:
۲۹۴	جدول ۲- روش مصرف کنونی مواد مخدر در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره
۲۹۴	تزریقی
۲۹۵	نمودار ۶- درصد مثبت شدن تست HIV بر اساس سابقه تزریق در معتادان داوطلب
۲۹۵	سن شروع اعتیاد:
۲۹۵	جدول ۳- سن شروع اعتیاد در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری
۲۹۵	سابقه زندان:
۲۹۶	جدول ۴- تعداد سال‌های زندان در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره
۲۹۶	بحث:

گزارش بررسی آلودگی به HIV در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری استان کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

دکتر محمد رضا سعیدی* - دکتر سیاوش وزیری** - دکتر هنگامه نامداری تبار***
دکتر کامیار علایی**** آذر چشم براه*****

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

مقدمه:

از ابتدای سال ۱۳۸۰ تا پایان شهریور ماه ۱۳۸۱ تعداد ۱۳۳۸ نفر به صورت داوطلب به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری استان مراجعه کرده اند. علت مراجعه در ۱۱۴۰ نفر اعتیاد، ۵۷ نفر وجود روابط جنسی مشکوک، ۴۰ نفر کسب اطلاعات بیشتر و ۴۲ نفر علل دیگر از جمله تماس با خون و فراورده های آن و... بوده است. این افراد مورد مشاوره قرار گرفته و در صورت لزوم و تمایل شخصی، آزمایش تشخیصی HIV نیز از آنها بعمل آمده است. به طوری که از مجموع ۸۳۵ نفر که مورد آزمایش قرار گرفته اند ۱۸۵ نفر آنان مثبت بوده اند.

بررسی وضعیت اعتیاد:

اطلاعات کلی:

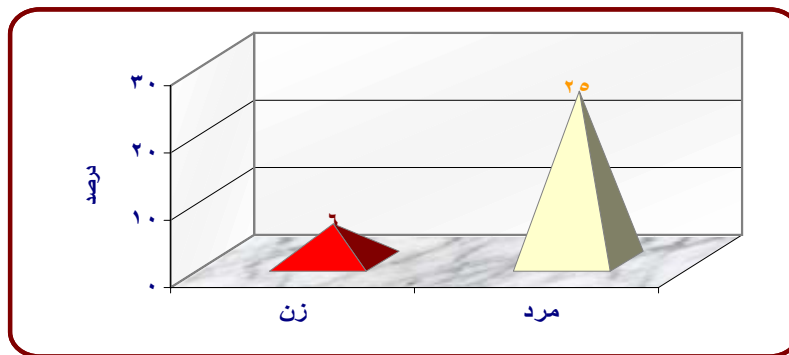
۱۱۴۰ نفر به علت ابتلا و یا سابقه اعتیاد به این مرکز مراجعه کرده اند که ۶۹۷ نفر آنان (۶۱٪) مورد آزمایش قرار گرفته و ۱۷۳ نفر (۲۵٪) دارای آزمایش مثبت بوده اند.

توزیع جنسی:

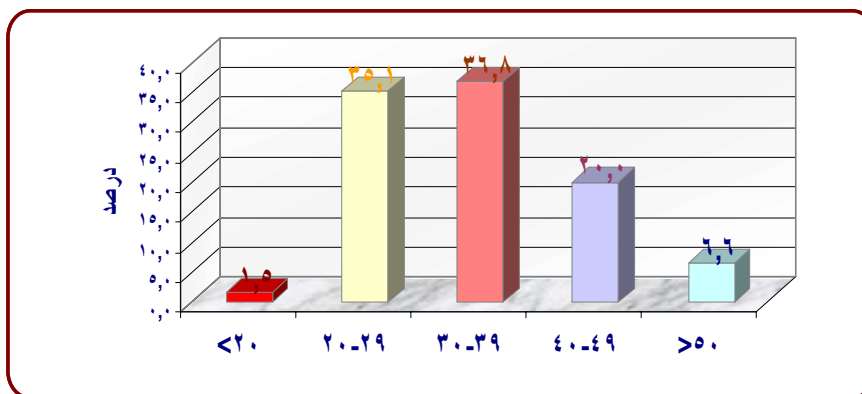
۱۱۰۸ نفر (۹۷/۲٪) از مراجعین را مردان و ۳۲ نفر (۲/۸٪) آنان را زنان تشکیل می دادند. که ۱۸ نفر از افراد مونث و ۶۷۹ نفر از افراد مذکر، مورد آزمایش تشخیصی قرار گرفته و به ترتیب در خانم ها ۱ نفر (۶٪) و در آقایان ۱۷۲ نفر (۲۵٪) مثبت بوده اند (نمودار ۱).

گروه های سنی:

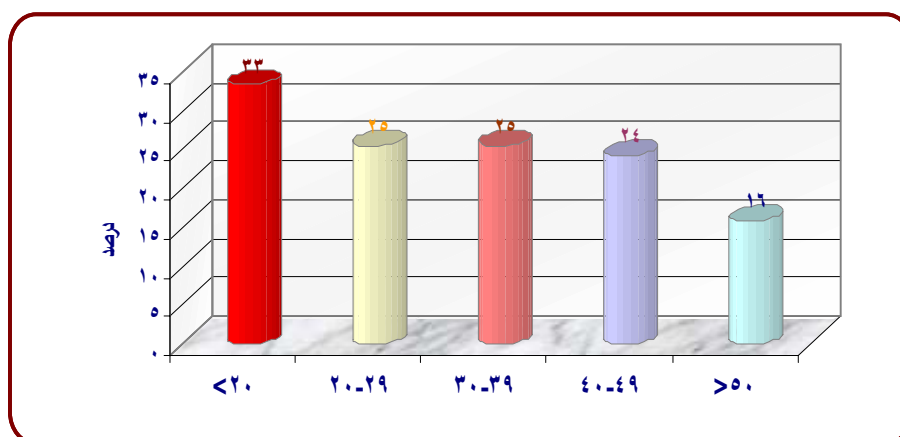
بیشترین پراکندگی سنی مراجعین در گروه های سنی ۲۰-۳۹ ساله بوده است (نمودار ۲) و بیشترین درصد مثبت شدن تست HIV در گروه سنی کمتر از ۲۰ سال است (نمودار ۳).

نمودار ۱- درصد مثبت شدن تست HIV در گروههای مختلف جنسی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

نمودار ۲- توزیع سنی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

نمودار ۳- درصد مثبت شدن تست HIV در گروههای مختلف سنی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

وضعیت تاهل:

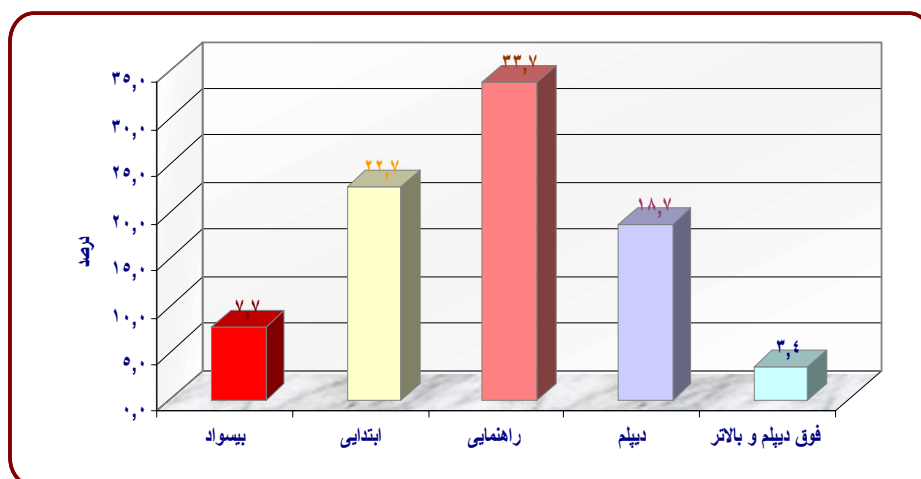
۵۳۸ نفر (۴۷/۲٪) موارد متاهل و ۴۳۸ نفر (۳۸/۴٪) موارد مجرد بوده‌اند. بیشترین درصد موارد مثبت در افراد همسر مرده (۳۸٪) و یا طلاق گرفته (۲۹٪) بوده است (جدول ۱).

جدول ۱- وضعیت تاهل در معناتان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

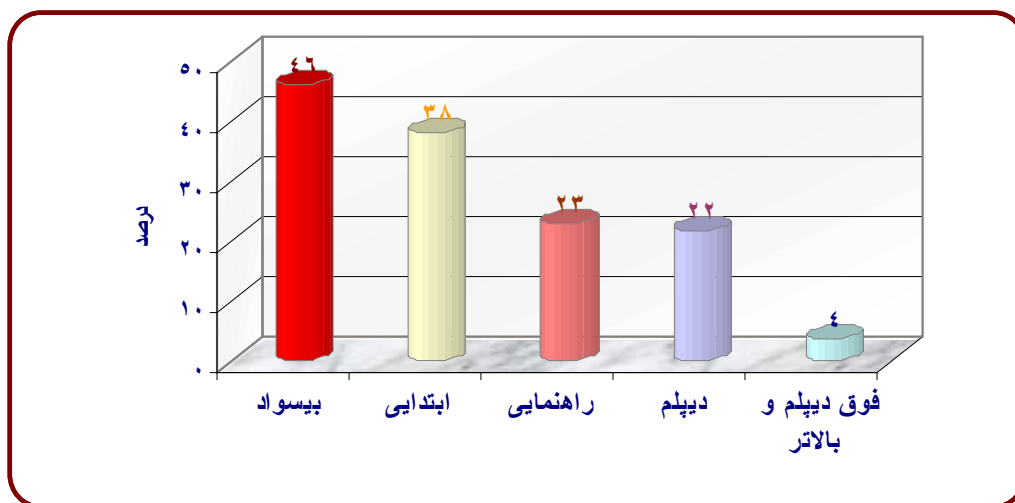
موارد مثبت		موارد آزمایش شده		مراجعه کننده		وضعیت تاهل
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد به کل	تعداد	
۱۷	۴۰	۵۳	۲۳۱	۳۸.۴	۴۳۸	مجرد
۲۸	۱۰۱	۶۷	۳۶۱	۴۷.۲	۵۳۸	متاهل
۲۹	۲۷	۶۶	۹۲	۱۲.۲	۱۳۹	مطلقه
۳۸	۵	۵۲	۱۳	۲.۲	۲۵	همسر مرده
۲۵	۱۷۳	۶۱	۶۹۷	۱۰۰	۱۱۴۰	جمع کل

وضعیت تحصیلی:

۶۴/۱٪ موارد میزان سواد کمتر از راهنمایی داشته‌اند (نمودار ۴) و بیشترین درصد موارد مثبت در افراد بیسواد و افرادی که معلوماتی در حد ابتدایی داشته‌اند دیده شده است و با افزایش میزان تحصیلات، درصد مثبت شدن تست HIV کاهش می‌یابد (نمودار ۵).

نمودار ۴- وضعیت تحصیلی معناتان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

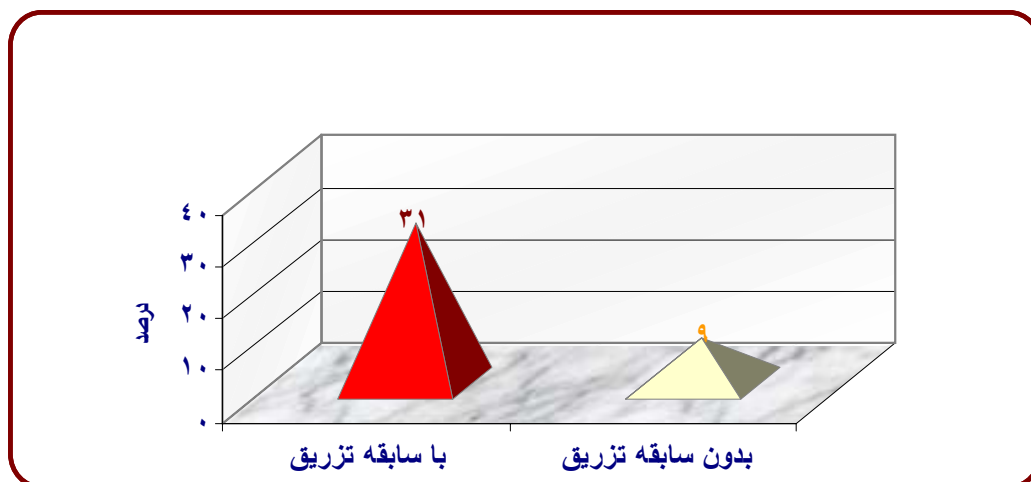
نمودار ۵- درصد مثبت شدن تست HIV بر اساس وضعیت تحصیلی معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

روش مصرف مواد:

۴۹۳ نفر (۴۳/۲٪) موارد در زمان مراجعه، مصرف تزریقی داشته و ۳۲۸ نفر (۲۸/۸٪) از مواد مخدر به صورت تدریجی استفاده می کرده‌اند. و طبیعتاً بیشترین درصد مثبت بودن تست HIV در گروه معتادان تزریقی رخ داده است (جدول ۲). لازم به ذکر است که ۶۷۸ نفر (۵۹/۵٪) افراد مراجعه کننده سابقه تزریق را ذکر می کردند (نمودار ۶).

جدول ۲- روش مصرف کنونی مواد مخدر در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

موارد مثبت		موارد آزمایش شده		مراجعه کننده		روش مصرف کنونی
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد به کل	تعداد	
۱۲	۱۷	۴۳	۱۴۲	۲۸.۸	۳۲۸	تدریجی
۳۵	۱۲۳	۷۲	۳۵۶	۴۳.۲	۴۹۳	تزریقی
۱۴	۴	۴۵	۲۹	۵.۷	۶۵	خوراکی
۷	۶	۵۶	۸۴	۱۳.۱	۱۴۹	مشامی
۳۸	۱۰	۳۶	۲۶	۶.۴	۷۳	ترک نموده
۲۲	۱۳	۱۸۸	۶۰	۲.۸	۳۲	نامعلوم
۲۵	۱۷۳	۶۱	۶۹۷	۱۰۰	۱۱۴۰	جمع کل

نمودار ۲- درصد مثبت شدن تست HIV بر اساس سابقه تزریق در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

سن شروع اعتیاد:

سن شروع اعتیاد، بیشتر در سنین ۲۹-۲۰ سال (۴۵/۵٪) و کمتر از ۲۰ سال (۳۷/۵٪) بوده است و با افزایش سن شروع اعتیاد درصد مثبت شدن تست HIV کمتر می شود (جدول ۳).

جدول ۳- سن شروع اعتیاد در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

موارد مثبت		موارد آزمایش شده		مراجعه کننده		سن شروع اعتیاد
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد به کل	تعداد	
۲۴	۶۶	۶۵	۲۷۹	۳۷،۵	۴۲۷	<۲۰
۱۷	۵۰	۵۷	۲۹۸	۴۵،۵	۵۱۹	۲۰-۲۹
۱۴	۶	۴۴	۴۲	۸،۴	۹۶	۳۰-۳۹
۰	۰	۳۰	۶	۱،۸	۲۰	>۴۰
۷۱	۵۱	۹۲	۷۲	۶،۸	۷۸	نامعلوم
۲۵	۱۷۳	۶۱	۶۹۷	۱۰۰	۱۱۴۰	جمع کل

سابقه زندان:

۸۱۴ نفر (۷۱/۴٪) از افراد مراجعه کننده سابقه زندان را ذکر می کرده اند، که بیشترین آنها مدت حبسی کمتر از یکسال داشته اند. لازم به تاکید است که با افزایش سال های زندانی بودن، بر احتمال آلودگی به HIV نیز

افزوده می‌شود (جدول ۴).

جدول ۴- تعداد سال‌های زندان در معتادان داوطلب مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری کرمانشاه از ۸۰/۱/۱ لغایت ۸۱/۶/۳۱

موارد مثبت		موارد آزمایش شده		مراجعه کننده		اعتیاد و سالهای زندان
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد به کل	تعداد	
۱۴	۳۱	۶۰	۲۲۰	۴۵،۰	۳۶۶	<۱
۳۰	۶۵	۷۱	۲۱۶	۳۷،۵	۳۰۵	۱۵
۴۴	۲۸	۷۰	۶۴	۱۱،۲	۹۱	۵۹
۴۸	۱۳	۶۸	۲۷	۴،۹	۴۰	>۱۰
۳۳	۴	۱۰۰	۱۲	۱،۵	۱۲	نامعلوم
۲۶	۱۴۱	۶۶	۵۳۹	۱۰۰	۸۱۴	جمع کل

بحث:

بر اساس یافته‌های فوق، میزان آلودگی در مردان معتاد بیش از زنان معتاد می‌باشد که دور از انتظار نیست و هرچند شایعترین سن معتادان مراجعه کننده به مرکز، بین ۲۰-۳۹ سال است اما نیمی از موارد آلودگی در گروه سنی کمتر از ۲۰ سال رخ داده است و این درحالیست که میزان اعتیاد در این گروه سنی کمتر از سایر گروه‌ها بوده و بیشتر در معرض خطر می‌باشند ولی در عین حال اینان افرادی هستند که در سنین فعال جنسی می‌باشند و بایستی مورد توجه و آموزش‌های ویژه قرار گیرند.

علیرغم اینکه درصد بیشتری از معتادان مراجعه کننده، متاهل بوده‌اند اما درصد بالایی از موارد مطلقه و همسر مرده، آلوده به HIV هستند و از آنجا که احتمال رفتارهای پرخطر جنسی در این گروه بیش از متاهلین می‌باشد لذا میزان خطر انتقال عفونت به سایر افراد جامعه در حد بالایی قرار دارد.

اکثریت معتادان مراجعه کننده به مرکز، سوادی در حد راهنمایی و پائین تر داشته‌اند و بالاترین درصد مثبت شدن تست HIV در افراد بیسواد بوده و با بیشتر شدن میزان سواد، از درصد مثبت شدن تست کاسته شده است. این نکته ضمن آنکه بیانگر احتمال خطر بالاتر در گروه‌های با سواد پائین است، بیانگر این واقعیت نیز می‌باشد که بایستی شیوه‌های آموزشی به گونه‌ای طراحی گردد که برای گروه‌های کم سواد نیز، مورد استفاده باشد.

تزریق، روش غالب در مصرف مواد مخدر در بین مراجعه کنندگان به مرکز بوده است، و عده‌ای از افراد

نیز که در حال حاضر از روش های دیگر استفاده می کنند سابقه تزریق در گذشته را ذکر می کردند. که در این گروه ۳۱٪ موارد، تست مثبت داشته اند و این درحالی است که در افرادی که سابقه تزریق نداشته اند (رفتارهای پرخطر دیگر مانند تماس جنسی، خالکوبی، زندان و...) این رقم معادل ۹٪ بوده است. با توجه به اینکه روش مصرف در اغلب موارد، راه تزریقی بوده و آلودگی در این گروه از میزان بالایی برخوردار است، برنامه ریزی های منسجم جهت به حداقل رساندن آسیب در این گروه دارای اولویت ویژه ای است.

بیشترین گروه سنی را افراد ۲۹-۲۰ ساله تشکیل می دهند، افرادی که در سنین کمتر از ۲۰ سالگی، معتاد شده اند و این در حالیکه سن شروع اعتیاد پائین تر بوده درصد آلودگی نیز در حد بالاتری قرار داشته است که این مطلب با نتایج حاصل از بررسی گروه های سنی اعتیاد مطابقت دارد.

بین سال های اقامت در زندان و درصد آلودگی به HIV رابطه مستقیم وجود دارد تاجائی که افراد با سابقه بیش از ۱۰ سال ۴۸٪ آلوده به ویروس هستند. که می تواند بیانگر این واقعیت باشد که با طولانی تر شدن مدت اقامت در زندان، وجود و تواتر رفتارهای پرخطر بیشتر می گردد.

- * دکتر محمد رضا سعیدی - متخصص بیماری های قلب و عروق - رئیس دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
- ** دکتر سیاوش وزیری - متخصص بیماری های عفونی و گرمسیری - معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
- *** دکتر هنگامه نامداری تبار - پزشک عمومی - مدیر گروه پیشگیری و مبارزه با بیماری های استان کرمانشاه
- **** دکتر کامیار علایی - پزشک عمومی - کارشناس مسئول ایدز و STD استان کرمانشاه
- ***** آذر چشم براه - کارشناس مامایی - کارشناس بهداشت خانواده مرکز بهداشت استان کرمانشاه

==== فرارهایی از متن =====

اکثریت معتادان مراجعه کننده به مرکز مشاوره کرمانشاه، سوادی در حد راهنمایی و پائین تر داشته اند و بالاترین درصد مثبت شدن تست HIV در افراد بیسواد بوده و با بیشتر شدن میزان سواد، از درصد مثبت شدن تست کاسته شده است